

Norsk hjälp till stridsledare

Under flera år har personal från flygvapnet deltagit i internationella övningar. Idag finns därför ett behov av ensning av hur Sverige ska träna inför framtida insatser utomlands. Därför har en utvecklingsgrupp i flygengelska bildats för att ta fram gemensamma metoder och terminologi.

AV BJARNE DARWALL

På radarskärmen syns de tolv amerikanska flygplanen av typ F-15E Eagle formera sig på kolonn några mil ut över Nordsjön. Framför dem flyger en fyrgrupp norska F-16 Falcon med uppdrag som jakteskort.

60 mil söderut, 50 meter under marken, sitter de norska flygstridsledarna beredda att börja leda sina flygplan mot anfällsmålen på fastlandet.

På skärmen rör sig även "fienden", en rote F-16 som vakar över målområdet. Är bara vädret tillräckligt bra kommer F-15-planen inom några minuter att fälla sin last av skarpa bomber.

Bakom flygstridsledarna följer en svensk delegation övningen med stort intresse. Under en vecka i juli har hela strilsektionen vid F 7 i Sätenäs kunnat följa verksamheten och skapa sig en bild av vad internationell förmåga innebär.

Platsen är Mågerö, söder om Tönnsberg i södra Norge, där det norska luftförsvaret har ett av sina två CRC, *control and reporting centre*. Under de senaste två åren har stort intresse riktats mot anläggningen från det svenska flygvapnet, och flera studiebesök har genomförts.

Bakgrunden är att flygvapnet från och med 1 januari 2004 ska bedriva all stridsledning på engelska. Underlaget till det finns i Handbok Flygengelska, som började gälla i juli 2002 och som täcker den grundläggande terminologin och metodiken. För större, mer komplexa scenarier i internationell miljö fanns däremot en lucka.

För ett par år sedan fick två svenska flygstridsledare efter en övning på CRC Mågerö ta med sig övningsbestämmelserna hem. I en bilaga fanns detaljerade anvisningar om bland annat den metodik som användes under övningen. Denna bilaga, kallad Annex A, är nu tänkt att utgöra basen till de mer tillämpade delarna av Handbok Flygengelska.

Utvecklingsgrupp

Hur det ska se ut kommer en utvecklingsgrupp i flygengelska att ta tag i från och med i höst. Under F 20-flagg samlas totalt tolv representanter från divisioner, stril och helikopter för att skapa en ensad bild av flygengelskan.

Det är knappast någon enkel uppgift,

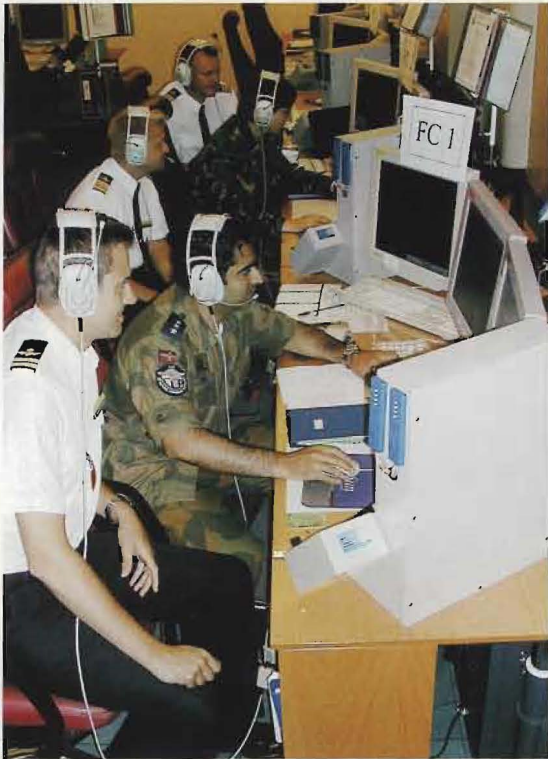
eftersom inte ens Nato kunnat enas kring en standard. Varje land utvecklar egna varianter av terminologi, som sedan ensas inför samövningar.

För personalen vid strilsektionen på F 7 i Sätenäs gav Norgeresan många värdefulla erfarenheter. Frågetecken kunde redas ut, antingen direkt på position eller vid någon av briefingarna.

– Närheten till Mågerö från F 7 bidrog i stor utsträckning till att tiden kunde utnyttjas effektivt, säger **Lars Grantinger**, chef för strilsektionen. Mer avancerad *picture painting* än den vi fick vara med om idag har jag svårt att se att vi kan råka ut för hemma.

– Målförband med så stora numerär och undanmanövrar samt jakteskort är något vi ser mindre av i flygvapnet. Jag anser att vi höjt vår kunskapsnivå avsevärt vad gäller stridsledning på engelska samt förståelsen för de olika stridsledningsmetoderna.

– Det är nu viktigt att kunskapen sprids till alla strilcentraler och divisioner. Det vore olyckligt om bara ett fåtal behärskade det nya sättet att leda, här har utvecklingsgruppen en viktig uppgift. På

Operationsrummet i CRC Mågerö. Stående: Louise Sjölund, Martin Cassel, Mathias Byrö. Sittande: Bjarne Darwall, Lars Grantinger, Malin Persson, Ann-Sofie Rosén, Joel Göransson, Per-Eric Freijd, Håkan Lindeberg.

Bilder: Björn Kristianssen, Luftförsvaret.

Till vänster:

Svensk stridsledningspersonal följer övningarna i stridsledningscentralen. Fr v: Bjarne Darwall, Lars Grantinger och Per-Eric Freijd.

sikt tror jag det är nödvändigt om flygvapnet ska kunna verka internationellt.

Ömsesidigt utbyte

Det norska luftförsvaret får nu tillgång till Link 16-utrustning som ett av de första länderna inom Nato förutom USA och Storbritannien. Därmed tar man ett stort steg mot den datastridsledning svenska flygvapnet använt sig av sedan 1960-talet. De norska flygstridsledarna visade stort intresse för den svenska modellen, och kunde visa de simulatorer man använder bland annat för utbildning.

De norska stridsledningscentralerna kan kopplas ihop i nätverk med F-16-simulatorerna på Bodö och Örlandet, vilket innebär stora möjligheter till realistisk träning.

– Förhoppningsvis har vi att se fram emot ett norskt svarsbesök relativt snart, säger Lars Grantinger. Det är viktigt att vi skapar ett fördjupat samarbete. ●

Det svenska flygvapnet har mycket att lära av sina norska kolleger, framför allt vad gäller terminologi och metodik. Utvecklingsgruppen i flygengelska kommer bland annat titta på det underlag, Annex A, som togs fram inför en övning vid CRC Mågerö.

Foto: Luftförsvaret

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR LÖJTNANT OCH FLYGSTRIDSLEDARE VID F 7 I SÄTENÄS.